

DZIAŁALNOŚĆ CARITAS POLSKA
(rozszerzenie informacji zawartych w Słowie Przewodniczącego Komisji Charytatywnej
Konferencji Episkopatu Polski na Niedzielę Miłosierdzia)

DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWA

Caritas w Polsce, prowadząc ponad 1600 placówek, realizuje szeroki zakres działań pomocowych skierowanych do osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Seniorom oferuje wsparcie w formie programów żywnościowych, aktywizację w klubach seniora oraz usługi opiekuńcze. Osobom doświadczającym kryzysu bezdomności zapewnia schronienie w noclegowniach i ogrzewalniach, dostęp do posiłków, łaźni, podstawowej opieki medycznej, a także pomoc interwencyjną w okresie zimowym, obejmującą m.in. ciepłe koce, śpiwory oraz gorące, pełnowartościowe posiłki. W placówkach prowadzonych przez Caritas w całym kraju osoby z niepełnosprawnościami korzystają z rehabilitacji, warsztatów terapii zajęciowej, turnusów rehabilitacyjnych oraz wypożyczalni sprzętu medycznego. Osoby wymagające opieki długoterminowej otrzymują pomoc w ponad 260 placówkach – hospicjach, zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz domach pomocy społecznej (DPS), gdzie zapewnione jest kompleksowe wsparcie medyczne, pielęgnacyjne i duchowe.

Jedną z najstarszych inicjatyw Caritas jest **Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom**, w ramach którego od ponad 30 lat świece Caritas rozświetlają polskie domy w czasie Świąt Bożego Narodzenia. Środki pozyskane z ich dystrybucji przeznaczone są na kompleksowe wsparcie dzieci z najuboższych rodzin, m.in. poprzez Wakacyjną Akcję Caritas oraz programy stypendialne „Skrzydła” i „Dwa Talenty” dla dzieci uzdolnionych i potrzebujących pomocy materialnej. Celem tych działań jest wyrównywanie szans edukacyjnych oraz umożliwienie dzieciom i młodzieży rozwijania zainteresowań i pasji. W 2025 roku wsparcie otrzymało blisko 1370 dzieci, a od początku realizacji programów – ponad 14 tysięcy.

Środki z Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom wspierają także codzienną działalność około 500 placówek prowadzonych przez Caritas diecezjalne, w tym świetlic socjoterapeutycznych, domów dziecka, domów samotnej matki oraz hospicjów dla dzieci. Finansowana jest również akcja **Tornister Pełen Uśmiechu**, w ramach której w 2025 roku 8 tysięcy dzieci otrzymało plecaki z kompletną wyprawką szkolną.

Caritas zapewnia dzieciom opiekę pozaszkolną w 97 świetlicach środowiskowych, gdzie mogą zjeść ciepły posiłek, odrobić lekcje pod opieką wychowawców oraz skorzystać ze wsparcia psychologa. W celu wyrównywania szans życiowych i edukacyjnych rozwijane są programy stypendialne o charakterze socjalnym oraz wspierające rozwój pasji i talentów. Samotne matki otrzymują pomoc materialną, psychologiczną i prawną, a także wsparcie w edukacji finansowej i budowaniu relacji z dzieckiem, co stanowi element programów usamodzielniania.

Migranci mogą liczyć na kompleksową pomoc materialną, prawną i psychologiczną, a także na wsparcie doradców zawodowych, ułatwiające adaptację do polskiego rynku pracy. Działania Caritas obejmują również wzmacnianie lokalnych społeczności, rozwój wolontariatu oraz budowanie systemów bezpieczeństwa. Pomoc osobom w potrzebie nie jest aktem dobroczynności, lecz obowiązkiem wynikającym z człowieczeństwa i solidarności.

POMOC ZAGRANICZNA

Caritas Polska każdego roku realizuje programy i projekty pomocowe w niemal 30 krajach świata, wspierając najbardziej wykluczonych oraz reagując na największe kryzysy humanitarne na wszystkich kontynentach. Szczególne znaczenie ma **Program Rodzina Rodzinie** – największy program pomocowy we współczesnej historii Polski, realizowany od 2016 roku. Jego celem jest długofalowe wsparcie rodzin dotkniętych konfliktami zbrojnymi i ubóstwem.

Program rozpoczął się w Aleppo, gdzie pomógł chrześcijańskim rodzinom przetrwać wojnę domową w Syrii, a następnie został rozszerzony na Palestynę, Liban oraz – od 2022 roku – Ukrainę. Ubogie rodziny otrzymują regularne wsparcie finansowe przeznaczone na podstawowe potrzeby, takie jak żywność, leki, opał, remonty domów czy opłacenie rachunków. Część beneficjentów otrzymuje również maszyny i urządzenia umożliwiające rozwój drobnej działalności gospodarczej, co pozwala im odzyskać samodzielność, godność i sprawczość.

W ciągu 10 lat trwania programu wsparcie otrzymało ponad 60 tysięcy rodzin oraz ponad 1100 drobnych przedsiębiorców. Program ten jest możliwy dzięki hojności i zaangażowaniu darczyńców indywidualnych w Polsce.

Istotnym elementem międzynarodowej działalności Caritas Polska pozostaje także **Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom**, z którego część środków – od 1996 roku – przeznaczana jest na pomoc zagraniczną. W 2025 roku wsparcie trafiło m.in. do dzieci na Kubie, uszkodzonych w wyniku huraganu, umożliwiając dożywianie, pomoc psychospołeczną oraz wyposażenie 40 świetlic. Symboliczna świeca wigilijna staje się w ten sposób realnym wsparciem, zmieniającym życie dzieci i ich rodzin.

WOLONTARIAT

Miłosierdzie nie ogranicza się do współczucia ani jednorazowych gestów. W chrześcijańskim rozumieniu oznacza gotowość do towarzyszenia osobom w potrzebie oraz podejmowania odpowiedzialności za najłabszych. Wolontariat Caritas jest jedną z najbardziej czytelných form tak rozumianego miłosierdzia – polega na świadomym ofiarowaniu czasu, umiejętności i obecności tam, gdzie ubóstwo, choroba, samotność lub kryzys przekraczają możliwości samodzielnego poradzenia sobie.

Wolontariusze Caritas angażują się w pomoc osobom bezdomnym, chorym, starszym, samotnym, migrantom i uchodźcom, a także dzieciom i młodzieży. Działają poprzez Parafialne Zespoły Caritas, które rozpoznają lokalne potrzeby, budują więzi i włączają parafian w stałe dzieła miłosierdzia, oraz poprzez Szkolne Koła Caritas, kształtujące w młodych ludziach postawy odpowiedzialności i wrażliwości społecznej.

Akcje takie jak „Tak. Pomagam!” czy „Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom” umożliwiają szerokie zaangażowanie wiernych w pomoc doraźną, natomiast programy stypendialne i edukacyjne pozwalają na długofalowe wsparcie najbardziej potrzebujących. Różnorodność tych działań pokazuje, że miłosierdzie łączy natychmiastową pomoc z cierpliwym i systematycznym towarzyszeniem człowiekowi w drodze do samodzielności.